

Concept herziend zorgplan
op basis van het school

zorgplan 2007-2011

Hoofdstuk 1 Visie op onderwijs en zorg

Hoofdstuk 2: In- en uitschrijving.

- 2A Inschrijving van 4-jarige leerlingen
- 2B Inschrijving vanaf andere school
- 2C Inschrijving van leerling met kennelijke ontwikkelingsachterstand
- 2D Tijdelijke verwijzing voor kinderen die niet aanspreekbaar zijn in het Nederlands
- 2E Wet op Expertisecentra
- 2F Begeleiding van leerlingen naar het voortgezet onderwijs

Hoofdstuk 3: Het volgen van de ontwikkeling van het kind.

- 3A Dossiers
- 3B Individuele zorg

Hoofdstuk 4: De speciale zorg voor kinderen met specifieke behoeften.

- 4A Stappenplan
- 4A.1 Stappenplan op individueel niveau
- 4A.2 Stappenplan op groepsniveau 3B Handelingsplan
- 4B Het groepsplan
- 4B.1 Van data naar groepsplan\
- 4B.2 Het groepsplan
  - Welke elementen bevat een groepsplan
  - Individueel handelingsplan
  - Groepshandelingsplan
  - Werken met eigenleerlijn
  - Overlegstructuur met buitenschoolse instanties
  - Aanwezige voorzieningen
  - Het Zorgteam
  - Onderwijs advisering van Expertis
  - Schoolarts
  - Zorgnetwerk
  - Training Sociale vaardigheden
  - Intervisie

Hoofdstuk 5: Taakinhoud intern begeleider.

Hoofdstuk 6: “Weer samen naar school”.

Bijlagen

- 1. Toetskalender groep 1 en 2**
- 2. Toetskalender groep 3 t/m 8**
- 3. Formulier "Van toetsen naar Handelen"**
- 4. Groepsplan**
- 5. Individueel handelingsplan**
- 6. Groepshandelingsplan**
- 7. Leerlingbespreking**
- 8. Toetsbespreking**
- 9. OPP formulieren**
- 10. Protocol doubleren/ versnellen**

Hoofdstuk 1

Visie op en zorg

Onze school is een brede buurtschool met een duidelijke wijkfunctie. Wij bieden “huisnabij onderwijs”. Uitgangspunt is dat wij een school willen zijn voor kinderen uit de buurt, mits wij kunnen bieden wat het kind nodig heeft.

Wij streven er naar om leerlingen zoveel mogelijk zelf de regie te laten hebben over hun leerproces. Wij leren kinderen te leren en zich te ontwikkelen. Daarbij gelden de competenties die behoren bij “de ondernemende school”. In de groepen hanteren wij het model van de effectieve instructie.

Het is onze ambitie een breed pakket aanbod aan “zorgleerlingen” te kunnen aanbieden. Wij streven naar een uitdagende leefomgeving waarbinnen onderwijs en zorg op maat gegeven kan worden, waarbij de ontwikkeling en het welzijn van kind voorop staat zonder dat dit ten koste gaat van het welzijn van andere leerlingen of de “span of control” van de leerkracht(en).

Communicatie met ouders

Communicatie met ouders en kind vinden wij op obs De Kubus erg belangrijk. Door gedeelde zorg kan samen met ouders en kind worden gezocht naar een zo optimaal mogelijk leerproces met passende oplossingen en hulp indien een leerling op bepaalde onderdelen uitvalt.

Hoofdstuk 2 Inschrijving / uitschrijving.

2A Inschrijving van 4-jarige leerlingen

Als een kind 4 jaar wordt en voor het eerst bij ons op school komt, ontvangt het kind enkele weken voor de betreffende datum een uitnodiging met daarop vermeld wanneer het kind verwacht wordt, bij wie het kind in de groep komt en wanneer het kind mag komen kijken. Het kind mag vervolgens een aantal aaneengesloten ochtenden (maximaal 10) op school komen kennis maken.

Komt een leerling nieuw in een andere groep dan mag, als de ouders dat wensen, het kind een ochtend/middag in de desbetreffende groep meedraaien.

In de meeste gevallen zal een nieuwe leerling vier jaar zijn.

De toelating is een feit geworden als het inschrijfformulier is ondertekend, ingeleverd en de ondertekening door de directie van de school heeft plaatsgevonden. Tevens is het wenselijk dat de overdrachtsformulier van de peuterspeelzaal en indien aanwezig Piramide-formulieren (via de Peuterspeelzaal) in ons bezit zijn. De informatie over de voorschoolse periode is van belang, voor de afweging of onze school het onderwijs kan verzorgen dat dit kind specifiek vraagt.

Van peuterspeelzaal 't Kruiemel vindt er een warme overdracht plaats in het kader van VVE. Indien ouders/ verzorgers relevante gegevens hieromtrent achterhouden, kan inschrijving met terugwerkende kracht geannuleerd worden; u vindt op het aanmeldings-/inschrijvingsformulier hierover een "disclaimer".

Het doel van VVE is ervoor te zorgen dat de kinderen met leerlinggewicht van 0,3 of 1,2, zoveel mee krijgen dat ze gewoon meekunnen als ze naar groep 3 gaan. Op obs De Kubus maken wij echter geen onderscheidt tussen VVE leerlingen en andere kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Kinderen die extra zorg nodig hebben, krijgen dat.

Intakeformulier

Dit formulier is een aanvulling op het inschrijvingsformulier dat ouders bij aanmelding van een leerling invullen. Tijdens het intakegesprek met de ib'er of (adjunct-) directeur wordt dit formulier besproken. Er wordt gevraagd naar de voorschoolse periode, zelfstandigheid, sociaal-emotionele ontwikkeling en spel- en taalontwikkeling.

Daarna gaat dit formulier in de dossiermap van de leerling.

2B Inschrijving vanaf andere school

Inschrijving van leerlingen afkomstig van andere scholen geschiedt, nadat een actueel onderwijskundig rapport is overlegd dat voldoet aan het bij de wet gestelde eisen. Indien sprake is van problemen op gebied van gedrag en/of omgang en/of ontwikkeling en/of leerresultaten in vergelijking met de leeftijdsgroep, worden de ouders geacht hen ter beschikking staande gegevens te overleggen. De school kan dan de afweging maken of het betreffend kind de draaglast van de school niet overschrijdt. In die afweging kan de PCL worden betrokken. Indien ouders/ verzorgers relevante gegevens hieromtrent achterhouden, kan inschrijving met terugwerkende kracht geannuleerd worden. Indien blijkt dat een kind - afkomstig van een andere basisschool - formeel toelaatbaar wordt

geacht voor het Speciaal Onderwijs, wordt het niet ingeschreven, tenzij er naar de mening van de directeur van de ontvangende basisschool formeel sprake is van additionele middelen ten behoeve van de ontvangende school.

Zolang niet alle benodigde informatie aanwezig is op de ontvangende school, kan besloten worden tot een voorlopige inschrijving. Wordt de benodigde informatie niet binnen de overeengekomen periode aangeleverd, dan wordt deze inschrijving alsnog geannuleerd.

2C Inschrijving van leerling met een vermoedelijke ontwikkelingsachterstand

Indien een 4-jarig kind wordt aangemeld met een vermoedelijke ontwikkelingsachterstand, behoudt de school zich het recht voor tot voorlopige inschrijving. In een eerste periode kan dan nadere diagnostiek plaatsvinden omtrent de aard en de ernst van de achterstand. Als gevolg daarvan kan de directie besluiten tot definitieve plaatsing onder bepaalde condities van facilitaire aard, versterkt vanuit het samenwerkingsverband S.W.V. 06-06 en/of de ouder(s) / verzorger(s).

Kinderen die een beschikking hebben die recht geeft op Speciaal Onderwijs worden in principe aangemeld bij deze scholen. Plaatsing dient dan te geschieden tenminste voor de aanvang van het cursusjaar. Tot dat tijdstip dient de school uit eigen middelen, eventueel aangevuld met collegiale ondersteuning vanuit het Speciaal Onderwijs, de opvang te continueren.

Kinderen die een indicatie verwerven voor een Speciale Basisschool verlaten uiterlijk aan het eind van het cursusjaar de reguliere basisschool.

2 D Tijdelijke verwijzing voor kinderen die niet aanspreekbaar zijn in het Nederlands

Kinderen die rechtstreeks uit een ander land komen met een ernstige taalachterstand kunnen tijdelijk onderwijs volgen bij Het Palet (De Almelose samenwerkingsschool voor de opvang van nieuwkomers in Nederland) . Deze plaatsing zou wel aan onderstaande eisen moeten voldoen.

Drempelscore die zo objectief en effectief mogelijk is te bepalen:

Als middel is gekozen voor de Taaltoets Alle Kinderen (2001).

Uitgaande van een minimale taalachterstand van 25 lesmaanden, is de maximale score als volgt:

	Passieve woordenschat		Woordomschrijving	
	TAK aantal goed	Woordvoorraad receptief:	TAK aantal goed	Woordvoorraad Productief:
Begin groep 1	Max. 15	1000	Max. 4	500
Begin groep 2	Max. 28	1900	Max. 7	900
Eind groep 2	Max. 38	2600	Max. 10	1500

(Referentie: Taaltoets Alle Kinderen, 2001)

De school zorgt voor de toetsen van de betreffende TAK onderdelen, namelijk: de onderdelen 'passieve woordenschat' en 'woordomschrijving', aangevuld met 'zinsbegrip 1' en 'zinsbegrip 2'.

Maximale opvangtijd op Het Palet is 10 effectieve lesmaanden (één schooljaar). De enige mogelijkheid tot verlenging is als blijkt dat de betrokken leerling beter af is op een clusterschool.

2E Wet op Expertisecentra

Vanaf 01-08-2003 is de wet op de Expertisecentra in werking getreden. Vanaf die dag doet ook het rugzakje zijn intrede.

Scholen zijn verplicht om aan te geven hoe zij omgaan met de aanmelding van een leerling met een ernstige beperking of stoornis, die specifieke hulp nodig heeft om het onderwijs te kunnen volgen. De Rugzak is een andere naam voor de wet op de leerlinggebonden financiering. Deze wet geeft ouders van een kind met een handicap het recht om die school voor hun kind te kiezen die zij het meest geschikt vinden. Dat kan een reguliere (gewone) basisschool zijn of een school voor speciaal onderwijs. De rugzakwetgeving is bedoeld voor kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs. Wanneer ouders kiezen voor een reguliere school en het kind extra voorzieningen nodig heeft, kunnen de ouders een leerlinggebonden budget aanvragen. Het kind neemt dit budget als het ware in een rugzakje met zich mee. Uit het rugzakje kunnen zaken worden bekostigd als extra formatie, ambulante begeleiding etc.

Kinderen die met het zogenaamde rugzakje worden aangemeld, kunnen pas worden ingeschreven, nadat de directie de aard en de ernst van de problematiek in overleg met de ouders en externe deskundigen heeft geanalyseerd. Via een interne verkenning wordt bekeken of de gevraagde onderwijsleersituatie voor het kind kan worden gerealiseerd voor meerdere jaren en of de facilitaire ondersteuning een zodanige omvang heeft dat adequate opvang gericht op continuering van de ontwikkeling kan worden gerealiseerd.

Scholen voor speciaal onderwijs zijn ingedeeld in vier clusters:

Cluster 1: Rec's voor kinderen met een visuele handicap dan wel meervoudig gehandicapte kinderen met deze handicap.

Cluster 2: Rec's voor dove kinderen, slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden, dan wel meervoudig gehandicapte kinderen met deze handicap.

Cluster 3: Rec's voor langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap, lichamenlijk gehandicapte kinderen en zeer moeilijk lerende kinderen dan wel meervoudig gehandicapte kinderen met een van deze handicaps.

Cluster 4: Rec's voor langdurig zieke kinderen, anders dan met een lichamenlijk handicap, zeer moeilijk opvoedbare kinderen en kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten, kinderen met gedragsstoornissen en/of psychiatrische problematiek.

2F Begeleiding van leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs

Na acht jaar basisonderwijs gaan de kinderen naar het voortgezet onderwijs. Wij adviseren ouders en leerling bij het maken van een juiste keuze. Dat gebeurt op verschillende manieren:

- speciale voorlichtingsavond beleggen voor ouder en kind
- deelname aan de CITO-Entreetoets van eindgroep 7
- adviserende gesprekken met ouders en kind
- deelname aan de CITO-Eindtoets
- het bezoeken - klassikaal of individueel - van openhuis dagen
- (gedeeltelijk) invullen en versturen van de aanmeldingsformulieren

Na de 'uitslag' van de CITO-Eindtoets volgt de definitieve keuze voor het vervolgonderwijs. Het is de basisschool die adviseert, ouders melden aan, de school voor Voortgezet Onderwijs beslist uiteindelijk over de toelating.

Als de leerlingen op het voortgezet onderwijs zitten vindt er in november na het eerste rapport een terugkoppeling plaats tussen de mentoren/leraren van het Voortgezet Onderwijs en de voormalige groepsleerkracht.

De basisschool wordt door het Voortgezet Onderwijs van de resultaten van de leerlingen op de hoogte gehouden.

O.b.s. De kubus stelt de leerlingen in de gelegenheid om in december op de "terugkomdag" op de basisschool te komen praten over de voortgang in het Voortgezet Onderwijs en voorlichting te geven aan groep 8.

Hoofdstuk 3 Het volgen van de ontwikkeling van het kind.

3A Dossiers Het volgen van de ontwikkeling van het kind

Van iedere leerling wordt bij binnenkomst op onze school een papieren- en digitaal dossier aangelegd. Dit dossier wordt beheerd door de groepsleerkracht. De ib'ers beheren de mappen van de zorgleerlingen.

Het dagelijks werk van de leerlingen wordt regelmatig geobserveerd en getoetst d.m.v. methodegebonden toetsen. De leerkracht houdt alle toetsgegevens bij in de groepsadministratie.

Daarnaast volgen wij de leerlingen d.m.v. methode onafhankelijke toetsen. (*zie bijlage 1; toetskalender*) Op "De Kubus" gebruiken wij het geautomatiseerde CITO LOVS.

Alle gegevens worden verwerkt m.b.v. de computer en geven ons op individueel- en op groepsniveau een overzicht van de resultaten. Ook deze gegevens gaan in de groepsadministratie van de groepsleerkracht. De uitslagen van deze toetsen geven tevens een vergelijking met het landelijk gemiddelde. De resultaten worden aangegeven in een vijfschaalscore en in een vaardigheidsscore. Deze resultaten zijn van belang bij het verlenen van extra zorg. Ook worden deze resultaten in "het rapport" vermeld.

3B Individuele zorg

Vier keer per jaar vindt per bouw een leerlingbespreking plaats. De leerkracht vult van tevoren, evt. met behulp van de ib'er, het daarvoor bestemde formulier in (zie bijlage 7). Bij de leerlingbespreking wordt gebruik gemaakt van de incidentmethode. De ib'er onderbouw leidt de groepen 1 t/m 3. De ib'er bovenbouw de groepen 4 t/m 8 en. De leerlingbespreking van groep 3 vindt plaats met het gehele team.

Indien nodig kan externe hulp worden ingeschakeld. Daarvoor heeft de school de mogelijkheid om het zorgteam van het Samenwerkingsverband, schoolbegeleidingsdienst "Expertis", Dimence, Bureau Jeugdzorg of de GGD in te schakelen.

In het kader van Handelingsgericht werken zorgt de intern begeleider in samenwerking met de leerkracht en in samenspraak met de ouders voor het invullen van de aanmeldings-/intake formulieren. Bij het inschakelen van externe hulp moeten ouders schriftelijk toestemming geven.

Hoofdstuk 4 - De speciale zorg voor kinderen met specifieke behoeften.

De meeste kinderen zullen genoeg hebben aan de diversiteit van het normale lessenaanbod. Toch kan het voorkomen dat een kind extra aandacht nodig heeft. In dat geval komt de 'zorgverbreding' om de hoek kijken.

Hieronder verstaan wij: "Die voorzieningen, die getroffen dienen te worden om de belemmeringen die individuele leerlingen ondervinden in het leer- en ontwikkelingsproces, proberen te verhelpen, dan wel te voorkomen."

Op onze school zijn de taken van interne begeleiding verdeeld over twee collega's: Een intern begeleider voor de groepen 1 t/m 3 en een intern begeleider voor de groepen 4 t/m 8.

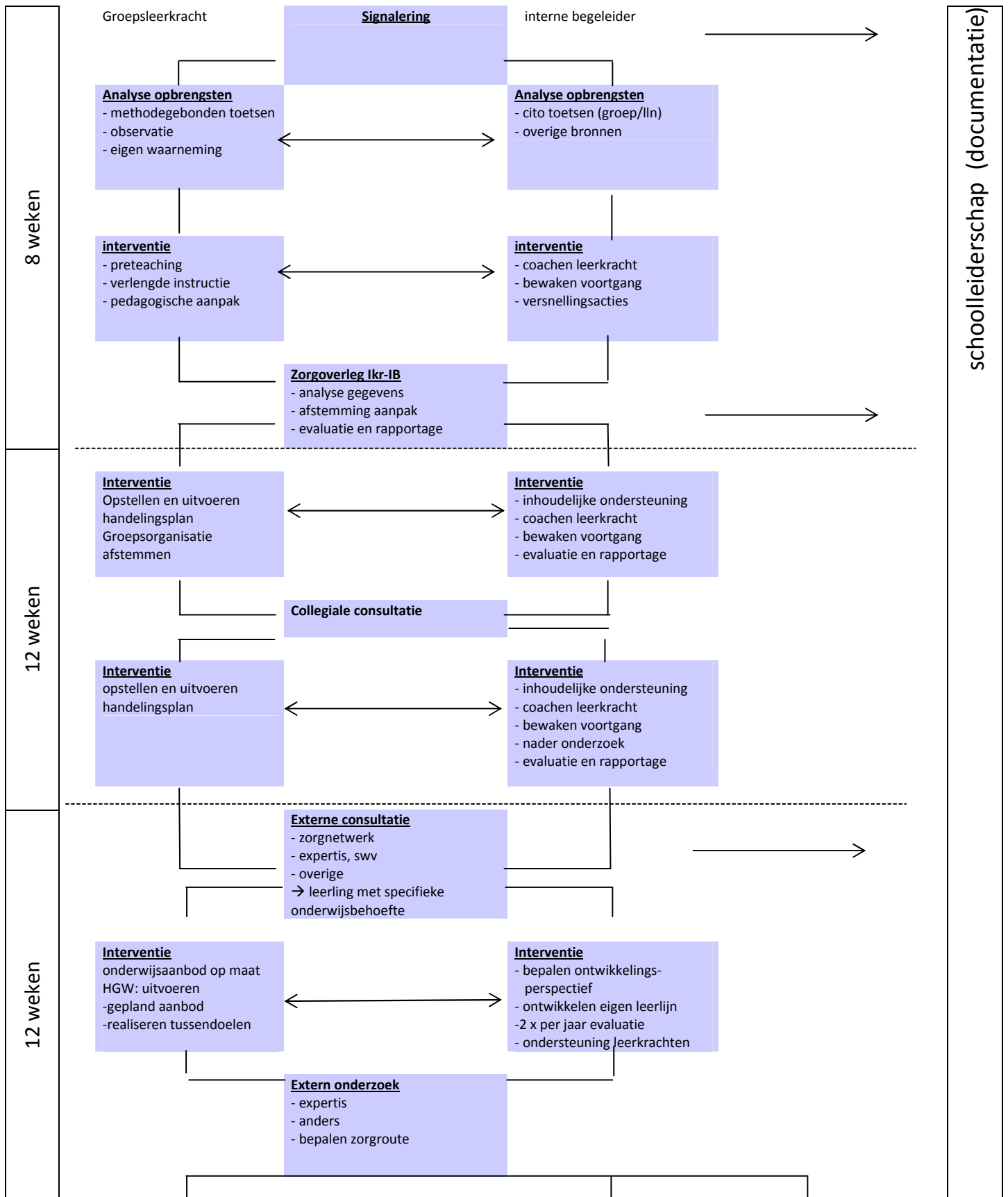
De intern begeleider organiseert, coördineert en bewaakt de leerlingenzorg binnen de school. Hij/zij ondersteunt collega's bij het uitvoeren van zorgverbredings- activiteiten en zorgt voor een afstemming op schoolniveau. Hij/zij voert gesprekken met ouders, leerkrachten en AB'ers indien nodig. Hij/zij ziet er op toe dat gemaakte afspraken nageleefd worden. Indien nodig neemt hij/zij contact op met hulpverlenende instanties. Daarnaast neemt de IB'er toetsen af bij individuele kinderen en observeert hij/zij incidenteel in de groepen.

2 x keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats tussen de leerkracht en de i.b.-er. Alle methodegebonden toetsen en de Cito-gegevens worden besproken en van alle leerlingen wordt de taakwerkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling besproken. De leerkracht maakt het **groepsbesprekingsverslag**. Dit wordt besproken met de ib 'er en wordt opgeborgen in de groepsmap.

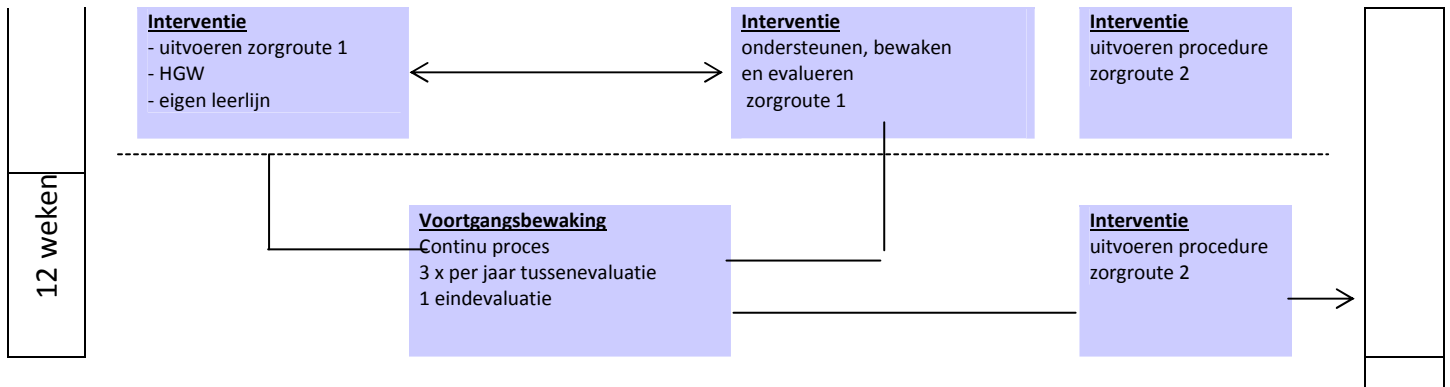
2 x per jaar vindt er per bouw een **toetsbespreking** plaats waarbij de resultaten en het functioneren van de gehele groep besproken wordt. Hierdoor wordt de verbinding tussen leeropbrengsten en groepsplannen geborgd.

4 keer per jaar vindt er een **leerlingbespreking** plaats. Zie hoofdstuk 3.

4A Stappenplan Zorgstappenplan OPOA

Obs De Kubus

Toelichting zorgstappenplan

Hoewel het zorgstappenplan vermoedelijk voor zich spreekt, toch nog een aantal inhoudelijke aanvullingen:

- Onder collegiale consultatie kunnen meerdere werkwijzen worden verstaan:
  - o leerlingenbespreking in team of bouw
  - o consultatie van de interne experts (taal, lezen, rekenen e.d.)
  - o consultatie van collega's
  - o consultatie van interne experts binnen OPOA als organisatie
- Met externe consultatie wordt altijd bedoeld consultatie buiten de eigen school en/of organisatie. Voor de inspectie is dit voorwaardelijk wanneer sprake is van het nemen van een beslissing die leidt tot een eigen leerlijn voor een leerling. Als voor de hand liggend wordt genoemd overleg binnen het samenwerkingsverband, met de schoolbegeleider (Expertis), of met de eigen orthopedagoog of psycholoog
- In het zorgstappenplan is sprake van een zogenaamde 'breuklijn'. Deze breuklijn is verbonden aan het inschakelen van externe deskundigen en alleen vanaf dat punt kan een leerling aangemerkt worden als een leerling met specifieke onderwijsbehoefte. Alleen door inschakeling van externe consultatie wordt het mogelijk om vanaf dat moment voor een leerling met een specifieke onderwijsbehoefte een eigen leerlijn met vastgesteld ontwikkelingsperspectief te ontwikkelen en/of een procedure voor extern onderzoek en/of verwijzing te starten. Deze beslissing is dus per definitie gekoppeld aan het raadplegen van externe deskundigheid waarmee wordt voldaan aan een belangrijke voorwaarde van de inspectie, want deze acht dit essentieel bij de beslissing om over te gaan tot een eigen leerlijn (zie paragraaf 5).
- Onder in het schema worden twee zorgroutes onderscheiden:
  - o zorgroute 1: kenmerkt zich door beschreven ontwikkelingsperspectief, eigen leerlijn, tussendoelen, gepland aanbod en tenminste twee keer per jaar een vorderingenevaluatie waarvan de uitvoering binnen de school plaats vindt
  - o zorgroute 2: kent dezelfde kenmerken als zorgroute 1, maar tegelijkertijd wordt de procedure voor verwijzing naar het s(ba)o ingezet

In beide routes is het mogelijk extern onderzoek in te zetten, maar voor zorgroute 1 is dit niet voorwaardelijk.

Doel zorgstappenplan

Het zorgstappenplan is opgezet als een chronologisch stappenplan dat voor de scholen afzonderlijk en voor OPOA als geheel dient te leiden tot:

- Integrale en sluitende aanpak van de zorg die door alle scholen van OPOA als zodanig uitgevoerd wordt
- Transparante werkwijze t.b.v. ouders en externen
- Stroomlijning van het zorgaanbod t.b.v. individuele leerlingen, al of niet met specifieke onderwijsbehoeften*
- Verbindt de uitvoerders in de school: groepsleerkracht, intern begeleider, schoolleiding, waardoor de gezamenlijke verantwoordelijkheid tot stand komt
- Geeft inzicht in verantwoordelijkheden en de erbij behorende activiteiten
- Leidt tot gestructureerde dossiervorming m.b.t. zorgaanbod
- Sluit 'verrassingen' in groep 7 en/of 8 uit, in het bijzonder die leerlingen waarbij sprake is van met specifieke onderwijsbehoeften*
- De kwaliteit van de zorg wordt versterkt door de verbinding met het tijdsaspect. Binnen één schooljaar wordt zowel de problematiek als het handelen onderbouwd gestructureerd onderbouwd en gedocumenteerd, waardoor het mogelijk wordt tijdig de juiste zorgroute te bepalen

Positionering ouders

In het stappenplan zijn de ouders niet gepositioneerd, terwijl dit in het gehele proces van zorgverlening van groot belang is. Elke school is in principe zelf verantwoordelijk voor het op goede wijze onderhouden van contacten met ouders, in het bijzonder wanneer er sprake is van zorg omtrent een leerling. Maar de wijze waarop de OPOA scholen dit doen is divers, omdat dit onder meer samenhangt met de visie van de school op de relatie met ouders, de omvang van de school en de wijze waarop de school oudercontacten vorm geeft (frequentie en inhoud).

Van de scholen wordt gevraagd om de contacten met ouders van zorgleerlingen structureel in te bedden in het zorgschema op die manier die het best bij de school past. Met dien verstande, dat als het om een leerling gaat met een zorgvraag, er minimaal sprake is van een oudercontact aan het eind van elk tijdblok, dus na acht weken en vervolgens elke twaalf weken.

Signaleren van zorgbehoefte

Signaleren van zorgbehoefte van een leerling kan op twee manieren plaats vinden:

- Van macro- naar microniveau:
schoolopbrengsten → groepsopbrengsten → leerlingenopbrengsten
- Van micro- naar macroniveau:
leerlingenopbrengsten → groepsopbrengsten → schoolopbrengsten

Daarom zijn in het zorgstappenplan structurele dwarsverbindingen aangebracht tussen de groepsleerkracht, de intern begeleider en de schoolleiding.

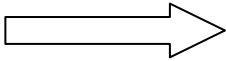
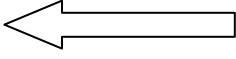
Daarnaast dient het signaleren van zorgbehoefte op basis van onderwijsopbrengsten altijd plaats te vinden in relatie tot een analyse van de onderwijsleerprocessen zoals die zich in de school voordoen:

- de schoolorganisatie
- de organisatie van de groep / klassenmanagement
- de effectiviteit van de instructie

Obs De Kubus

- het onderwijsaanbod
- de onderwijsleerdoelen op school – en groepsniveau voor de basisvaardigheden
- de basiscommunicatie (SVIB)

Schematisch weergegeven treedt het zorgstappenplan in werking op het moment dat op één van de onderstaande blokken een min wordt gescoord.

Schoolniveau	Groepsniveau	Leerkrachtniveau	Leerlingenniveau	In relatie tot
Trendanalyse laat geen negatieve ontwikkeling zien				
Eindopbrengsten groep 8 zijn op het niveau van het bij de schoolgroep horende landelijk gemiddelde	Eindopbrengsten groep 8 zijn op het niveau van het bij de schoolgroep horende landelijk gemiddelde			- de schoolorganisatie - de organisatie van de groep / klassenmanagement
Tussenopbrengsten van alle groepen zijn minimaal op de door de inspectie gestelde norm	Tussenopbrengsten van alle groepen zijn minimaal op de door de inspectie gestelde norm	Tussenopbrengsten van eigen groep zijn minimaal op de door de inspectie gestelde norm		- de effectiviteit van de Instructie - het onderwijsaanbod
	Toetsopbrengsten LVS voldoen aan de door de school vastgestelde vaardigheidsscores	Toetsopbrengsten LVS van de eigen groep voldoen aan de door de school vastgestelde vaardigheidsscores	Toetsopbrengsten LVS voldoen aan de door de school vastgestelde vaardigheidsscores	- de onderwijsleerdoelen op school – en groepsniveau voor de basisvaardigheden
		Opbrengsten methode gebonden toetsen voldoen aan de door de school vastgestelde normen	Opbrengsten methode gebonden toetsen voldoen aan de door de school vastgestelde norm	- de basiscommunicatie (SVIB)

Let op: LVS is meer dan alleen het CITO, opbrengsten sociaal – emotionele ontwikkeling dient hier ook in meegenomen te worden

Waardering

In het schema waarin aangegeven wordt wanneer het zorgstappenplan in werking gesteld dient te worden, wordt uitgegaan van het inspectiekader Analyse en waardering van opbrengsten.

De gemiddelde vaardigheidsscores die hierin worden benoemd zijn echter ondergrenzen, die elke school minimaal dient te behalen. Scholen worden dan ook uitgedaagd om zelf hun doelen en grenzen te bepalen in relatie tot hun schoolpopulatie.

De samenstelling van de schoolpopulatie bepaalt ook mede de norm voor het (onder) presteren door de individuele leerling. Het is aan de scholen van OPOA om zelf deze norm te bepalen.

De werkgroep is overigens wel van mening dat het -op zeer uitzonderlijke gevallen daargelaten- vrijwel niet mogelijk is om bij zorgleerlingen in de groepen 1 t/m 3 (het jonge risicokind) te kunnen vaststellen dat het ontwikkelingsperspectief niet verder zal reiken dan maximaal groep 7.

4A.1 Stappenplan op individueel niveau

- Signalering: (fase 1)
  - Door middel van methode toetsen; door de leerkracht
  - Gemaakt werk; door de leerkracht
  - LVS toetsen; door de leerkracht/ evaluatie met de ib'er
  - Observatielijst CITO voor kleuters/SCOL-lijsten door de leerkracht/ evaluatie met de ib'er.
  - Gesprek ouders; door de leerkracht/ eventueel samen met de ib'er.
  - Gesprek met leerling; door de leerkracht/eventueel samen met de ib'er

- nadere analyse: (fase 2)
  - observatie-en toetsingsinstrumenten kiezen; leerkracht/ eventueel samen met ib'er.
  - bespreken/analyseren/eventueel nadere diagnose/ intern begeleider, eventueel Zorgteam/SBD

- oplossingen voorbereiden:(fase 3)
  - risicokinderen nader diagnosticeren op specifieke instructiebehoefte door de ib'er.
  - specifieke instructiemogelijkheden beoordelen; leerkracht en ib'er
  - keuze maken; leerkracht en ib'er

- oplossingen toepassen:(fase 4)
  - handelingsplan opstellen, evt. met intern begeleider
  - handelingsplan uitvoeren, evt. door assistent/ tutor of RT'er of leerkracht

- oplossingen evalueren, problemen signaleren (cyclus herhalen):(fase 5)
  - handelingsplan evalueren, met intern begeleider, evt. zorgteam/SBD
  - handelingsplan bijstellen, met intern begeleider, evt. zorgteam/SBD
  - handelingsplan stoppen in overleg met leerkracht/ib'er
  - eventueel eigen leerlijn of verwijzing; voortvloeiend uit een leerlingbespreking

De toetsmaterialen zijn aanwezig in de orthotheek bij digitaal trapveld.

4A.2 Stappenplan op groepsniveau

- Signalering:(fase 1)
  - verzamelen gegevens n.a.v. methode toetsen; door de leerkracht
  - verzamelen van LVS toetsen; door de ib'er
  - resultaten weergeven op klassenstaten; door de leerkracht met behulp van ib'er
- analyseren:(fase 2)
  - analyseren groepsstaten in toetsbespreking samen met de intern begeleider
  - samen zoeken naar mogelijkheden en evt. opsplitsen in niveaugroepen
  - evt. inschakelen SBD via de intern begeleider
- oplossingen voorbereiden:(fase 3)
  - formulier "Van toetsen naar handelen" invullen door de leerkracht
  - samen met de intern begeleider een groepsplan ontwikkelen en keuze maken waar mee te werken en hoe
  - Eventueel advies inwinnen bij zorgteam,SBD (via de intern begeleider.
- Oplossingen toepassen:(fase 4)
  - groepsplan opstellen, met intern begeleider en evt. ondersteuning zorgteam/SBD
  - groepsplan uitvoeren, evt. met ondersteuning assistent/RT'er/tutor of intern begeleider.
- Oplossingen evalueren, problemen signaleren (cyclus herhalen):(fase 5)
  - evalueren van het groepsplan samen met intern begeleider
  - groepsplan bijstellen groepsplan afronden samen met ib'er
  - afspraken maken samen met ib'er.

4B Het groepsplan

Van data naar groepsplan

Na het afnemen van de CITO toetsen worden er toetsbesprekingen gehouden.

Tijdens de toetsbespreking worden de data van de toetsen taal en rekenen van de kleuters gerubriceerd. Bij de groepen 3 t/m 8 worden de DMT, AVI, spelling, woordenschat, begrijpend lezen en rekenen gerubriceerd. Tijdens deze rubricering worden de leerlingen in groepen ingedeeld, passend bij het effectieve instructie model.

Bij deze indeling wordt gebruikt gemaakt van het formulier "Van toetsen naar handelen" (zie bijlage 3)

We krijgen te maken met een:

- basisgroep, de groep voor de basisleerstof,
- een + groep, een groep voor een korte instructie en extra verdieping of leerstof,
- een – groep, een groep voor extra instructie of begeleid inoefenen, een groep die bij de – groep hoort met een extra handelingsplan en de leerlingen met een eigen leerlijn.

Het groepsplan

Voor de kleuters wordt voor de vakgebieden taal en rekenen een groepsplan gemaakt. Voor de groepen 3 t/m 8 worden voor technisch lezen, de woordenschat, de spelling, het begrijpend lezen en het rekenen een groepsplan gemaakt. (zie bijlage 4)

Het individuele handelingsplan

Voor leerlingen die voor een vak gebied een E niveau hebben wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Dit plan is specifiek gericht op de problemen van het kind. De leerkracht maakt het handelingsplan op het daarvoor bestemde formulier. (*zie bijlage 5*)

Een goed handelingsplan voldoet aan een aantal voorwaarden:

- het is volledig ingevuld volgens het SMART-principe;
- het is hanteerbaar, dat wil zeggen niet onnodig ingewikkeld, maar gericht op vlot en eenduidig gebruik;
- protectieve en risico factoren beschrijven, waarbij gedacht wordt aan de leerling, leerkracht en ouders.
- het is overzichtelijk en toegankelijk voor alle betrokkenen (meest recente handelingsplan wordt bewaard door de groepsleerkracht, Vorige handelingsplannen worden bewaard in het leerling-dossier bij de ib 'er)
- het is handelingsgericht;
- het is evalueerbaar, dus gesteld in concrete termen.

De handelingsplannen moeten altijd besproken worden met de ouders en door hen ondertekend worden. De leerkracht onderhoudt de contacten met de ouders.

Als blijkt dat een leerling voor een langere periode hulp nodig heeft, dan gaan we werken met een aangepast programma (een handelingsplan op jaarbasis).

Dit werken met een aangepast programma kan de overgang zijn van het werken met een handelingsplan naar het werken met een eigen leerlijn.

Het groepshandelingsplan

Indien het aantal kinderen in een groep bij een bepaald onderdeel meer dan 4 is, wordt afhankelijk van het probleem gekeken of er een groepshandelingsplan gemaakt kan worden. (zie bijlage 6)

Werken met eigen leerlijnen

- Bij leerlingen met een achterstand

In eerste instantie wordt gekeken naar de mogelijke oorzaken van het probleem. Daarna naar de mogelijkheden om leerlingen met een hulpprogramma (handelingsplan) bij te werken. Indien blijkt dat dit niet voldoende effect heeft om met de reguliere groep verder te gaan, worden er methode-onafhankelijke toetsen afgenomen om te kijken op welk niveau de leerling scoort. De achterstand dient dan zo veel te zijn dat deze niet meer in te halen is, in principe 1 jaar.

Leerlingen die ondanks de extra hulp, toch steeds weer op een E niveau uitkomen kunnen vanaf groep 5 een eigen leerlijn krijgen.

Bij deze leerlingen moet of een intelligentie onderzoek worden afgenomen of de resultaten van de toetsen moeten goed op het leerrendement bekeken worden. Voor deze leerlingen wordt een ontwikkelingsperspectief gemaakt voor het vakgebied waar hij/zij een eigen leerlijn krijgt.

- Bij meer begaafde leerlingen

Als na toetsing blijkt dat een leerling meerbegaafd is wordt een eigen leerlijn uitgezet. Er dient een keuze gemaakt te worden uit verdieping, verbreding, compacten of versneld doorstromen.

- verbreding: plusboek rekenen, werkbladen, ontwikkelingsmateriaal en 'klaar taken'.
- Verdieping: plustaken, "Vooruit", uitdaging voor Kids.
- Compacten: minder basisstof.
- Challenge

De reguliere lesstof wordt door begaafde leerlingen gemaakt zolang dat zinvol is. Als naast de reguliere lesstof verrijkingstof aangeboden wordt, zal gekozen worden voor uitdagend materiaal, waarbij de leerling zijn/haar eigen grenzen leert kennen. Deze stof wordt ook beoordeeld en besproken met de leerling (feedback).

Begeleiding van meerbegaafde leerlingen gebeurt hoofdzakelijk in de groep.

Voor de leerlingen uit de groepen 7 en 8 bestaat de mogelijkheid dat de meerbegaafde kinderen de Masterclass van het Erasmus bezoeken.

Overlegstructuur met buitenschoolse instanties

Zijn er onvoldoende resultaten geboekt, dan wordt er contact opgenomen met een externe instantie. Dit kan zijn:

- zorgteam
- een medewerker van de Onderwijsbegeleidingsdienst;
- een collega uit het speciale basisonderwijs;

De procedure is als volgt:

- de aanmelding geschiedt door de ouder(s) / verzorger(s), ondersteund en begeleid door de groepsleerkracht en/of de interne begeleider;
- daarna vaststellen van mogelijk onderzoek
- onderzoek door de leerkracht en/of Interne Begeleider
- bespreking van de uitslag van het onderzoek met de groepsleerkracht en de ouders.

Aan de hand van de uitslag van een eventueel onderzoek worden verdere stappen met alle betrokkenen besproken.

Aanwezige voorzieningen

Kinderen met specifieke problemen kunnen op de volgende manieren 'geholpen' worden:

- de ib'er houdt zich specifiek met deze problematiek bezig;
- de school beschikt over een orthotheek en diverse materialen om aan de hulpvraag te kunnen voldoen;
- de school wordt vanuit de schoolbegeleidingsdienst 'Expertis' ondersteund door een systeem- en individuele begeleider;
- de school kan voor consultatie gebruik maken van de know-how van de speciale school voor basisonderwijs;
- de school maakt gebruik van de adviezen van het Zorgteam.
- de school maakt gebruik van de Ambulante Begeleiding van het Speciaal Onderwijs;

Daarbij staan de belangen van het kind voorop.

Het Zorgteam

Het Zorgteam kan worden ingeschakeld in een zorgtraject rondom een leerling. Leden van het Zorgteam zijn 2 collegiale consultants en een orthopedagoge. Voor de inzet van het Zorgteam zal door de school toestemming van de ouders/verzorgers worden gevraagd. Zonder toestemming zal het zorgteam afzijdig blijven. De aanmelding wordt altijd door de intern begeleider gedaan. De intern begeleider zorgt samen met leerkracht voor het invullen van het intakeformulier en stuurt deze naar de coördinator van het Zorgteam. In de meeste gevallen wordt door de ambulante begeleider van het Zorgteam een afspraak gemaakt met de intern begeleider, ouder en/of leerkracht voor een intakegesprek. Het intakegesprek heeft als doel helder te krijgen :

- wat de specifieke hulpvraag van het kind is,
- wat de school van de inzet van het Zorgteam verwacht,
- wat de reële mogelijkheden van het Zorgteam zijn.
- Het Zorgteam schrijft van elk bezoek een verslag. Vervolgens wordt dit besproken met de intern begeleider en/of leerkracht en de ouders.

Het Zorgteam biedt:

- ondersteuning bij het opvangen van kinderen op de basisschool,
- observatie en/of aanvullend onderzoek t.a.v. handelingsplanning
- ondersteuning bij het opstellen van handelingsplannen of dossiers
- ondersteuning bij zorgtrajecten,
- coaching of begeleiding van een leerkracht t.a.v. een individuele leerling of een groep

- ondersteuning van de intern begeleider bij het volgen van een zorgtraject op school-, groeps- of individueel niveau,
- kortdurende ondersteuning aan ouders bij verwijzing naar jeugdhulpverlening of naar een andere vorm van onderwijs.

Onderwijs advisering van Expertis

Onze ib 'ers worden begeleid door een adviseur van Expertis.

In het begin van het schooljaar worden afspraken gemaakt over frequentie en tijdstip van de consultatiegesprekken (4 x per jaar).

Ze geeft adviezen aan de intern begeleiders en/of leerkracht ten aanzien van leerlingen, dan wel groepen van leerlingen aan de hand van door de intern begeleider aangeleverde informatie. De consultatie kan deel uitmaken van een breder overleg met hulpverleners vanuit verschillende disciplines en/of instellingen (b.v. fysiotherapeuten, een schoolnetwerk, of de PCL van het samenwerkingsverband).

Ten behoeve van de advisering kan het soms nodig zijn om nadere gegevens te verzamelen op gestandaardiseerde wijze b.v. door middel van een vragenlijst, een pedagogisch didactisch – en/of een psychodiagnostisch onderzoek.

De hulpvraag van een kind kan aanleiding zijn voor het doen van psychodiagnostisch onderzoek. De ouders moeten toestemming geven voor een dergelijk onderzoek.

Middels een intakegesprek wordt samen met de intern begeleider, leerkracht en de ouders de probleemstelling en hulpvraag geformuleerd, daarna vindt een onderzoek plaats, vervolgens wordt er een advies gegeven.

De orthopedagoog zorgt voor een schriftelijk verslag, dit wordt met de ouders, intern begeleider en desbetreffende leerkracht besproken. Er worden concrete handelingsadviezen gegeven toegespitst op de schoolsituatie. In enkele gevallen kan het advies gegeven worden de leerling aan te melden bij de PCL.

Schoolarts

Groep 2 – Leerlingen krijgen een uitgebreid geneeskundig onderzoek door de schoolarts en de doktersassistente in aanwezigheid van de ouders. Met de schoolarts, leerkracht en intern begeleider wordt gesproken over het functioneren van de leerlingen in de groep. De intern begeleider maakt een verslag. Indien nodig zal de schoolarts of intern begeleider in overleg met de ouders beslissen of er actie moet worden ondernomen en zo ja, welke.

Groep 7- Leerlingen krijgen een onderzoek door de jeugdverpleegkundige waarbij aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van de leerlingen (gezond gedrag, leefgewoonten, functioneren). De ouders vullen een vragenlijst in.

Met de verpleegkundige, leerkracht en intern begeleider wordt gesproken over het functioneren van de leerlingen in de groep. De intern begeleider maakt een verslag. Indien nodig zal de verpleegkundige of intern begeleider in overleg met de ouders beslissen of er actie moet worden ondernomen en zo ja, welke.

Tevens kan zij op verzoek van de ib'ers een kind uitnodigen voor nader onderzoek. De kinderen die onderzocht zijn, worden besproken met de ouders, groepsleerkracht en ib'ers.

Zorgnetwerk

Zes keer per jaar is er overleg tussen de intern begeleiders, de schoolverpleegkundige, de leerplichtambtenaar en de schoolgericht maatschappelijk werker. De hulpverlening in of buiten de school kan op deze manier sneller beginnen.

Training Sociale Vaardigheden binnen het SWV 06-06

De training is bedoeld voor kinderen van 9 tot en met 12 jaar, die ondersteuning nodig hebben bij sociale vaardigheden.

Er zijn 3 aspecten die bepalend zijn of een kind belang heeft bij sociale vaardigheidstraining nl;

- wordt 't kind belemmerd in zijn of haar gedrag? Heeft het kind er zelf last van?
- de ontwikkeling (met het oog op de toekomst) stagneert,
- de omgeving geeft aan er last van te hebben.

De intern begeleider op school heeft een aanmeldingsformulier.

Deze wordt in samenwerking met de leerkracht door de ouders ingevuld en ondertekend.

Via de intern begeleider komt het formulier bij de trainers terecht. Deze 2 trainers nodigen ouders en kinderen uit voor een intakegesprek.

Hierin wordt samen gekeken of een Training Sociale Vaardigheden geschikt is.

Intervisie van de intern begeleiders

De intern begeleiders van de openbare scholen komen 4 x per jaar bijeen, om over de zorgverbreding in het openbaar samenwerkingsverband te spreken.

Hoofdstuk 5 Taakhoud intern begeleider.

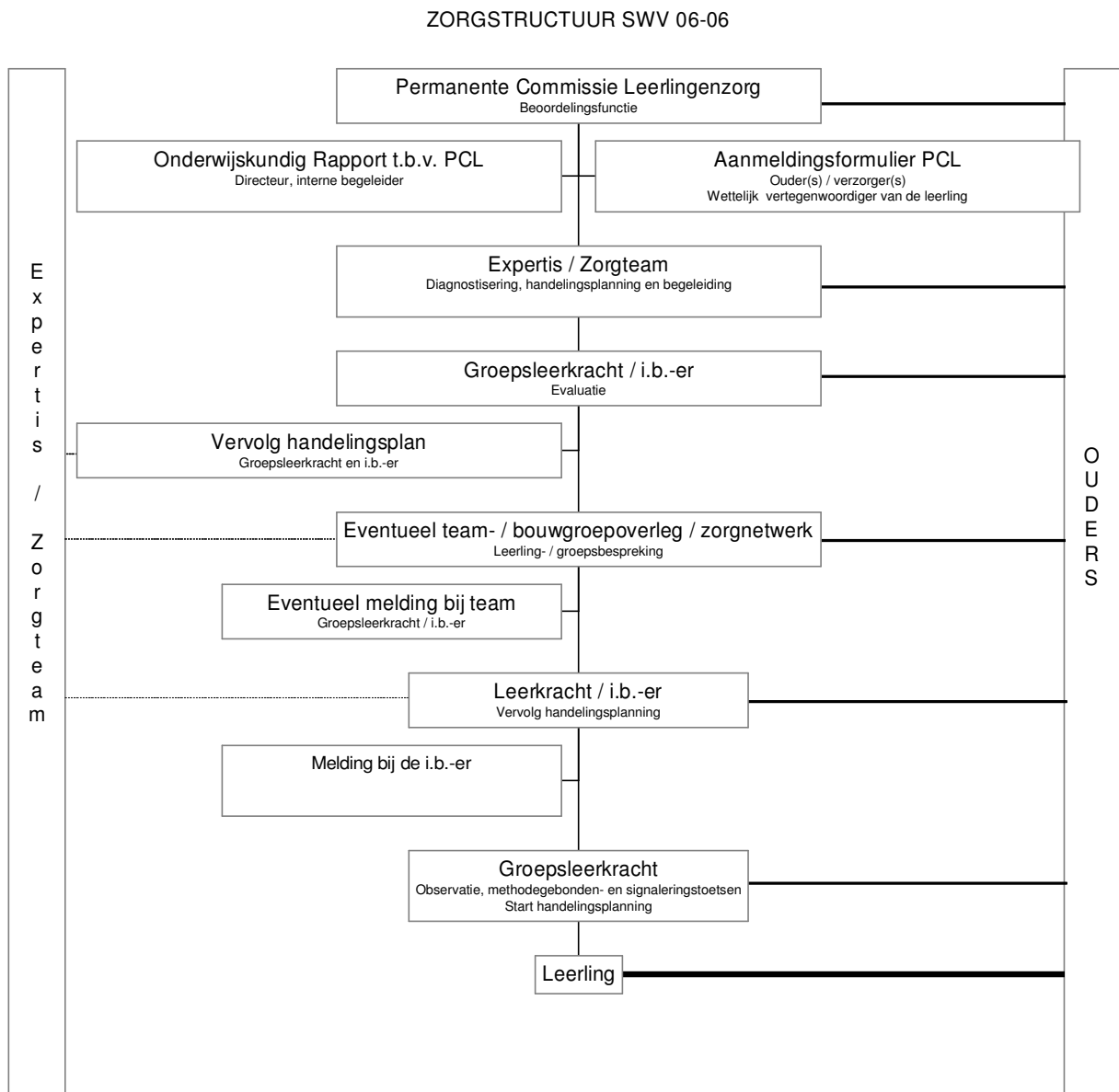
De interne begeleider heeft als taak om leerkrachten te ondersteunen in het bieden van zorg.

De taken van de ib'er zijn:

- het voorbereiden en leiden van leerling-, groeps, en toetsbespreking
- het opstellen en het bewaken van de toetskalender.
- het bewaken van het zorgstappenplan van OPOA
- collega – leerkrachten te ondersteunen bij het kiezen en toepassen van toets- en observatie instrumenten
- het kunnen opzetten en coördineren van het LOVS
- het ondersteunen (begeleiden) van collega-leerkrachten bij het analyseren van toets- observatiegegevens en het maken van een groeps-,handelingsplan.
- het voorbereiden en het leiden van de bouwvergadering met pedagogische en didactische onderwerpen.
- het ondersteunen van de collega-leerkracht door middel van collegiale consultatie/klassenbezoek gericht op het handelen van de leerkracht ten aanzien van de uitvoering van een groepsplan of handelingsplan van een leerling met een specifieke hulpvraag.
- het onderhouden van de orthotheek
- het houden van periodiek overleg met de directie.
- Het ondersteunen van de directie bij het analyseren van de dwarsdoorsneden, trendanalyses op groepsniveaus en leerling-niveaus
- onderhouden en coördineren van de contacten met externe deskundigen
- zorg dragen voor de archivering van de leerlingdossiers.
- Verslaglegging groepsbespreking met de schoolarts
- Participeren in het netwerk interne begeleiding van het samenwerkingsverband.
- Indien wenselijk het uitvoeren van een SVIB

Hoofdstuk 6 “Weer samen naar school”.

Op 1 augustus 1998 is de nieuwe Wet op het Primair Onderwijs (WPO) van kracht geworden.

Bijlage 1

Toetskalender groep 1 + 2

Toetsen		Groep 1		Groep 2	
TAK	Na 2 weken onderwijs			B2	E2
Kleuterobservatie	M1	E1		M2	E2
Toets kleur (alleen bij zwakke II.)	M1			M2	
Toets lich. delen (alleen bij zwakke II.)	M1			M2	
Cito taal voor kleuters	M1	E1		M2	E2
Cito rekenen	M1	E1		M2	E2
Fonemisch bewustzijn		E1		Bij zwakke II. in december	E2
Kleuter screening				M2	
Toets voor kleuters					E2
	Januari	Juni		Januari	juni

Obs De Kubus

Bijlage 2

Toetskalender groep 3 t/m 8

Toetsen	Groep 3			Groep 4			Groep 5			Groep 6			Groep 7			Groep 8				
Herfst signalering	Na kern 3			X																
winter signalering + tussentoets	Na kern 6																			
lentesignalering				Na kern 8																
eindsignalering							Na Kern 11													
AVI	X			X			X			x			X			X				
jan. of na kern 6																				
Cito DMT				x			1a 1b 1c			1a 1b 1c			1a 1b 1c							
							2a 2b 2c			2a 2b 2c			2a 2b 2c							
							3a 3b 3c			3a 3b 3c			3a 3b 3c							
Cito woordenschat	X			X			X													
Cito woord toets										E5			M6			E6				
Cito LMB SBR				Na kern 11			X			X			E5			M6				
Cito LMB SVR				X			X			X										
Cito TBL				X						1			2			3				
Cito spelling SVS	Na kern 6			Na kern 11			M4			E4			M5			E5				
							M4			E4			M5			E5				
Cito spelling SWS																E7				
Cito Rekenen	M3			E3			M4			E4			M5			E5				
Tempo toets rekenen	1+2			1+2			1+2			1+2			1 t/m 5			1 t/m 5				
																E7				
Entree toets																x				
	Nov.	M3	Feb.	Mrt.	E3	Okt	Jan	Jun	Okt	Jan	Jun	Okt	Jan	Jun	Okt	Jan	Jun	Sept	Jan	Jun

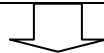
* groep 3 zie verder voor uitgebreide informatie stecil.

Bijlage 3

Van toetsen naar handelen groep.....

- **Ordenen** -

Eigen + leerlijn	++	+	BASIS	-	--	Eigen - leerlijn

Eigen + Leerlijn -IB-er -extern	++ <i>Groeps hp</i> *extra instructie *verdieping *compacten *extra stof	+ <i>Groeps hp</i> *extra instructie *verdieping *compacten *extra stof	BASIS	- <i>Groeps hp</i> extra instructie aanpassen oefenen	-- <i>Groeps hp</i> extra instructie aanpassen oefenen	Eigen - Leerlijn -IB-er -extern
--	---	--	--------------	---	--	--

Eigen + leerlijn	++ <i>individueel hp</i>	+ <i>individueel hp</i>	BASIS	- <i>individueel hp</i>	-- <i>individueel hp</i>	Eigen - leerlijn

**Bijlage 4
Groepsplan**

dossiernr.:

Groep		Vak / Vormgebied	maak je keuze
Leerkracht		Methode 1	maak je keuze
Datum		Inspectienorm	
Periode		Schoolnorm	

Leerlingen Alle leerlingen worden genoemd in het groepsplan.	Beginsituatie Resultaten van de analyse	Wat wil ik bereiken / doel SMART	Inhoud Welke leerstof / activiteiten zet ik in?	Aanpak: Didactisch/pedagogisch Hoe geef ik instructie en begeleiding?	Hoe organiseer ik het?	Hoe, wanneer en wie evalueert het?
Basisgroep						
Evaluatie: Datum						
Subgroep 1 - / --						
Evaluatie: Datum						
Subgroep 2 + / ++						
Evaluatie: Datum						

Bijlage 5

Obs de Kubus, Hoornbladstraat 35, 7609 ZV Almelo - partner van de brede buurtschool de Riet/Nieuwland

---

DIDACTISCH HANDELINGSPLAN

Dossiernummer :

Naam :	☐ Taalontwikkeling
Geb. datum :	☐ Geheugen
	☐ Visuele waarneming
Datum :	☐ Auditieve waarneming
Groep :	☐ Motoriek
Schoolloopbaan :	☐ Rekenen

Evaluatie :

**Handelingsplan
opgesteld door :**
Probleem :

Doel :

	Protectieve factoren	Belemmerende factoren
Cognitieve ontwikkeling		
Soc. Emot. ontwikkeling		
Medische ontwikkeling		
Werkhouding-motivatie		
Didactische vorderingen		
Thuisituatie		
Onderwijsituatie		
<u>Werkwijze :</u>		

**Naam uitvoerende
leerkracht :**

Tijden :

**Leerinhoud, methode,
materialen**

Voor de periode van :
**Het plan wordt
geëvalueerd op :**

**Hierbij zullen aanwezig
zijn ?**

**Ouders zijn op de hoogte
gesteld van dit plan op ?**

**Handtekening ouder /
verzorger :**

Bijzonderheden :

Bijlage 6

Obs de Kubus, Hoornbladstraat 35, 7609 ZV Almelo - partner van de brede buurtschool de Riet/Nieuwland

---

DIDACTISCH HANDELINGSPLAN

Dossiernummer :
groepshandelingsplan

Namen :

Datum :
Groep :

Evaluatie :

**Handelingsplan
opgesteld door :**

Probleem :

Doel :

Werkwijze :

**Naam uitvoerende
leerkracht :**

Tijden :

**Leerinhoud, methode,
materialen**

**Voor de periode van :
Het plan wordt
geëvalueerd op :**

**Hierbij zullen aanwezig
zijn ?**

**Ouders zijn op de hoogte
gesteld van dit plan op ?**

**Handtekening ouder /
verzorger :**

Bijzonderheden :

- Technisch lezen
- Begrijpend lezen
- Taal (functies)
- Spelling
- Rekenen
- Schrijven

Bijlage 7

Formulier probleembeschrijving

Naam leerling :

Naam leerkracht :

Groepsverloop :

Ingevuld d.d. :

Geb. datum :

Leeftijd :

Probleemomschrijving:

Beschrijf hier welke problemen je hebt met de leerling en welke hulpvraag je hebt voor de leerlingbespreking.
Bij welke activiteiten doet het probleem zich voor?

- Taal, motoriek, gedrag, werkhouding, sociale ontwikkeling.
- Welke onderdelen of vaardigheden vallen uit;
- Individueel of bij groepsactiviteiten.

Probleemomschrijving:

hulpvraag:

Didactische + en – punten.

Beschrijf hier de mogelijkheden (+) en de moeilijkheden (-) die je bij de leerling ziet in het omgaan met de leerstof/lessituatie.

1. **Wat kan de leerling bij de taken wel, wat niet?**
  - Bekijk werkjes, toetsen, opdrachten.
  - Kun je een patroon ontdekken. Moeite met een bepaalde aanbiedingsvorm, verschil begin/eind van een activiteit.

2. **Hoe gaat de leerling te werk/spel?**
  - Vrije – en verplichte opdracht.
  - Observeer de leerling tijdens het werk.
  - Kind werkt: gejaagd, begint direct, gespannen, ontspannen, radend, slordig, overwogen, werkverzorging,..
  - Voer een gesprekje met de leerling. Laat de leerling vertellen hoe hij te werk gaat. Herstelt het kind de fout gelijk? Verbeter niets, stel verhelderingsvragen. Is de leerling dit wel/niet gewend? Vindt de leerling de taak moeilijk/makkelijk?

3. **Vergelijk de leerling met de rest van de groep en het niveau wat het zou moeten zijn.**
  - Hebben meer leerlingen dit probleem? Is het terug te brengen tot een groepsprobleem?

4. **Welke aspecten spelen een rol? Bekijk de onderwijsleersituatie op:**
  - Nieuwe leerstof; komt nog aan de orde; niet beheerste voorwaarden.
  - Didactiek/ methodiek; gemiste instructie; reflectie met de l.l., incl. instructie; welke materialen/middelen zijn gebruikt; voldoende middelen aanwezig.

Pedagogische + en – punten

Beschrijf hier de mogelijkheden (+) en de moeilijkheden (-) die je bij de leerling ziet op pedagogisch gebied.

1. **Welke aspecten spelen een rol?**

- Aanpak van de leerkracht; relatie met de leerling; eigen norm van de leerkracht (hoge/lage verwachtingen; kijk op leerproblemen.
- School- of klassenorganisatie; groepsgrootte; onrust in de groep; andere plaats; nieuwe leerkracht.
- Thuisituatie/ leefwereld; recente veranderingen in de thuisituatie; zijn er problemen in het gezin die van invloed zijn op de leerprestaties?
- Leerlingenkenmerken; begaafdheid werkhouding, motivatie, faalangst, sociaal- emotionele problemen, omgang met medeleerlingen.

Persoonsbeschrijving

Lichamelijke, medische, uiterlijke bijzonderheden.

Gezin

Gezinssamenstelling

Klimaat: veilig/onveilig.....

Doelen: wat willen ze naar buiten toe uitstralen

Krachten: hoe zijn de onderlinge verhoudingen.

Ervaringen naar aanleiding van huisbezoek.

Aanpak tot nu toe

Beschrijf hier op welke wijze tot nu toe aan het probleem is gewerkt.

- Wat hebben jij of je collega's tot nu toe met het probleem gedaan?
  - Heeft het kind tutoring gehad? Zijn er handelingsplannen gemaakt?.
  - Welke testen en toetsen zijn afgenomen?
  - Gebruikte didactische werkvormen, groeperingsvormen, leermiddelen.
  - Frequentie, duur, resultaten en knelpunten bij de aanpak van het probleem tot nu toe
-
- Wat is er met de ouders besproken/afgesproken?
  - Welke diagnose kun je zelf stellen?
  - Zie je nieuwe mogelijkheden?

Reeds afgenomen toetsen en testen en relevant werk van de leerling kunnen tijdens de bespreking worden ingebracht.

Hulp van buitenaf:

- logopedie
- fysiotherapie e.d.
- zorgteam, Expertis e.d.

Conclusies / afspraken

Bijlage 8

Toetsbespreking

Vak:

Groep:

Datum:

Dwarsdoorsnede

Wat valt je op:

Wat is de mogelijke oorzaak (denk aan lk. vaardigheden, samenstelling vd gr., meth.ed):

Hoe ga je verder:

Trendanalyse 1 (volgmodel leerlingen) = Groepsanalyse bij CITO

Wat valt je op, maken mijn ll. dit jaar ongeveer dezelfde groei door als ze de voorgaande jaren doormaakten?

Wat is de mogelijke oorzaak (denk aan lk. vaardigheden, samenstelling vd gr., meth.ed):

Hoe ga je verder:

Trendanalyse 2 (volgmodel Jaargroepen)

Hoe zijn de prestaties van mijn groep in vergelijking tot de groepen van voorgaande jaren?:

Wat is de mogelijke oorzaak (denk aan lk. vaardigheden, samenstelling vd gr., meth.ed):

Hoe ga je verder:

Bijlage 9

SWV
06-06SWV 06-06
Brugstraat 2
7607 XG Almelo
Tel: 0546-451314**ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF
vaststellen en evalueren**

Datum	
Ingevuld door	
Directeur	
IB-er	

Leerlinggegevens

Naam		☐ M	☐ V
Geboortedatum			
Groepsverloop			
Betrokken domeinen	☐ technisch lezen ☐ spelling ☐ begrijpend lezen ☐ rekenen		
Geef een overzicht van handelings-, stoom- en aanpassingsplannen van bovengenoemde domeinen.			

Bevorderende en belemmerende factoren

	Bevorderende factoren	Belemmerende factoren
Cognitieve ontwikkeling		
Sociaal-emotionele ontwikkeling		
Medische ontwikkeling		
Werkhouding / motivatie		
Didactische vorderingen		
Thuisituatie		
<i>Onderwijssituatie</i>		

Talenten en interesses

Huidig leerrendement

	Ruwe score	VS	Cito niveau	DLE	DL	LR in % = (DLE/DL) x 100
DMT						
Spelling						
Begrijpend lezen						
Rekenen						

Capaciteitenonderzoek (indien beschikbaar)

Naam test			
Datum afname			
Afgenomen door			
Resultaat	T-IQ:	V-IQ:	P-IQ:
LRV op basis van het T-IQ			

LRV op basis van kind-/omgevingsfactoren, LR, IQ, ambities van kind en ouders

	DMT	Spelling	Begrijpend lezen	Spelling
LRV				
Motivering				

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

	LRV	OPP LRV x 60 mnd	Eindniveau	Uitstroomprofiel VO
DMT				
Spelling				
Begrijpend lezen				
Rekenen				

Pedagogische doelen	
---------------------	--

Tussendoelen (DLE)	1 ^e 20 weken	2 ^e 20 weken
DMT		
Spelling		
Begrijpend lezen		
Rekenen		

Tussendoelen worden per jaar geformuleerd en ieder half jaar geëvalueerd. (CITO + methodegebonden toetsen) Leerstofaanbod (zie bijlage)

Evaluatie

Datum:	
Ontwikkelt de leerling zich overeenkomstig zijn OPP?	☐ Ja: ☐ Nee
<i>(vast te stellen aan het eind van ieder jaar, na twee meetmomenten)</i>	

Handtekeningen

	Extern deskundige	Ouders	School
Naam			
Datum			
Handtekening			

Bijlage 10

Protocol verlengen – verkorten – doubleren – individuele leerlijn.

Op obs de Kubus hebben wij de volgende afspraken gemaakt wat betreft het verlengen of verkorten van de kleuterperiode.

1. Protocol verkorten/versnellen van de kleuterperiode

a. Wat verstaan wij onder verkorten / versnellen?

Alle oktober, november en december leerlingen gaan in principe door naar groep 2 als zij voldoen aan de door ons geformuleerde criteria (zie bijlage beoordeling observatie leerkracht) . Wanneer een leerling 1 jaar en 7 maanden “kleutert”, is er dus geen sprake van versnellen. Dit is een reguliere overgang.

We spreken pas van versnellen, wanneer een leerling minder dan 1 jaar en 7 maanden “kleutert”.

b. Hoe krijgen wij zicht op deze leerlingen?

De ouders van alle leerlingen die worden aangemeld op De Kubus worden uitgenodigd door de adjunct of interne begeleider voor een intakegesprek. Hierin wordt aan ouders gevraagd over de ontwikkeling van hun kind te vertellen. De volgende items worden daarbij door de interne begeleider aan de orde gesteld:

- Hoe was de spraak en taal ontwikkeling?
- Hoe was de sociaal/emotionele ontwikkeling?
- Hoe was de motorische ontwikkeling?
- Is uw kind zelfstandig?
- Wat zijn de interesses van uw kind?
- Met welke materialen speelt uw kind graag?

Deze vragen zijn vastgelegd in het document: “Intakeformulier”, dat hierbij als richtlijn kan dienen. Het intakegesprek vindt plaats tijdens de kijkdagen. Indien er geen kijkdagen zijn, wordt een afspraak binnen veertiendagen gepland

Deze intake wordt opgenomen in de leerlingenmap, waarin vanaf groep 1 opvallende zaken in de ontwikkeling van de kinderen worden bijgehouden.

c. Wat betekent dit in de praktijk voor de groepen 1 en 2?

Het is noodzakelijk kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong zo snel mogelijk in beeld te hebben, zodat zij het juiste leerstofaanbod krijgen. De kinderen worden uitgedaagd die op hun individuele behoefte is afgestemd.

De leerkrachten op De Kubus hanteren daarbij het volgende stappenplan:

1. Interpreteren gegevens verkregen uit de beoordelingslijst “intake”.
2. Gegevens voorschool (peuterspeelzaal, kinderdagverblijf) worden gelezen en gebruikt voor het maken van de groepsplannen.
3. De TAK wordt na twee weken onderwijs afgenomen.
4. Observatie in de groep met als leidraad het document “Ontwikkelingskenmerken peuters en jonge kind”. De observaties worden vastgelegd in de beoordelingslijst leerkracht
5. De menstekening. Het is de bedoeling om in een van de eerste weken op school het kind een mens te laten tekenen en deze tekening te beoordelen op het aantal details.

Leerlingen die in aanmerking komen voor versnellen worden gemeld bij de intern begeleider. Tijdens de bespreking tussen de leerkracht en de intern begeleider wordt bekeken op welke gronden de leerling in aanmerking komt om te versnellen. Gegevens over de leerling worden verzameld.

Didactische vorderingen:

- Leervoorwaarde algemeen
- Leesvoorwaarden-
- Rekenvoorwaarden

Spraak-taal ontwikkeling

Werkhouding/taakgerichtheid/concentratie/luisterhouding

- Heeft het kind de juiste houding en instelling om een werkopdracht uit te voeren.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Zelfstandigheid

Motorisch ontwikkeling

Mening leerkracht

Mening ouders

Dit alles wordt met de ouders besproken. De beslissing wordt in overleg met ouders genomen. De definitieve beslissing ligt bij de school.

2. Protocol verlengen van de kleuterperiode.

Wat verstaan wij onder verlengen?

Bij elk kind stellen we ons in januari/februari de vraag of de doorgaande ontwikkeling van het kind gebaat is bij een overgang naar de volgende groep. Daarbij hanteren wij de volgende richtlijnen:

Leerlingen die in aanmerking komen voor verlengen worden gemeld bij de intern begeleider. Tijdens de bespreking tussen de leerkracht en de intern begeleider wordt bekeken op welke gronden de leerling in aanmerking komt om te verlengen. Gegevens over de leerling worden verzameld. Dit wordt met ouders besproken.

De volgende gegevens worden in de overweging meegenomen:

- **Didactische vorderingen:**
  - Leervoorwaarden algemeen
  - Leesvoorwaarden
  - Rekenvoorwaarden

- **Spraak-taal ontwikkeling**
- **Werkhouding/taakgerichtheid/concentratie/luisterhouding:**
  - Heeft het kind de juiste houding en instelling om een werkopdracht uit te voeren.
- **Sociaal emotionele ontwikkeling**
- **Zelfstandigheid**
- **Motorisch ontwikkeling**
- **Mening leerkracht**
- **Mening ouders**

Wanneer alle gegevens verzameld zijn, maakt de intern begeleider samen met de groepsleerkracht en de ouders een weloverwogen keuze voor de volgende stap. Daarbij kan de conclusie zijn dat een leerling niet voldoet aan de criteria en wel doorgaat naar de volgende groep. Voor sommige leerlingen kan het beter zijn om te doubleren in groep 3 of 4. Daarbij zijn we uitgegaan van het standpunt dat bij het verlengen van de kleuterperiode doubleren in hogere groepen onwenselijk is.

Een verlengd kleuterjaar is alleen zinvol als:

- ✓ de achterstanden die er zijn met ‘aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid’ weggewerkt kunnen worden.
- ✓ Het kind niet toe is aan het uitvoeren van een groot aantal klassikale activiteiten.
- ✓ Het kind niet de juiste houding of instelling heeft om werkopdrachten uit te voeren

Belangrijk is dat ouders tijdig geïnformeerd worden over het wel of niet verlengen. Voor de kerstvakantie deelt de leerkracht aan de ouders mee dat er twijfels zijn over de overgang naar groep 2 of 3. Tijdens de periode januari tot en met de zomervakantie wordt de leerling goed gevolgd en wordt aan ouders zichtbaar gemaakt welke stappen ondernomen worden. De beslissing wordt in overleg met ouders uiterlijk eind mei/begin juni genomen. De definitieve beslissing ligt bij de school.

3. Protocol doubleren groepen 3 t/m 8

Als een leerling over de gehele linie zo achter blijft dat de aansluiting met het volgende leerjaar gemist wordt, dan behoort doubleren tot één van de mogelijkheden. Doubleren gebeurt alleen als het een reële kans van slagen heeft.

Leerlingen die in aanmerking komen voor doubleren worden gemeld bij de intern begeleider. Tijdens de bespreking tussen de leerkracht en de intern begeleider wordt bekeken op welke gronden de leerling in aanmerking komt om te doubleren. Gegevens over de leerling worden verzameld tevens kunnen deze leerlingen besproken worden met een externe begeleider.

De volgende gegevens worden in de overweging meegenomen:

- **Didactische vorderingen**
- **Werkhouding/taakgerichtheid/concentratie/luisterhouding**
  - Heeft het kind de juiste houding en instelling om een werkopdracht uit te voeren.
- **Sociaal emotionele ontwikkeling**
- **Zelfstandigheid**

- **Mening leerkracht**
- **Mening ouders**

Wanneer alle gegevens verzameld zijn, maakt de intern begeleider samen met de groepsleerkracht en de ouders een weloverwogen keuze voor de volgende stap.

Belangrijk is dat ouders tijdig geïnformeerd worden over het wel of niet doubleren. Voor de kerstvakantie deelt de leerkracht aan de ouders mee dat er twijfels zijn over de overgang naar de volgende groep. Tijdens de periode januari tot en met zomervakantie wordt de leerling goed gevolgd en wordt aan ouders zichtbaar gemaakt welke stappen ondernomen worden. De beslissing wordt in overleg met ouders uiterlijk eind mei / begin juni genomen. De definitieve beslissing ligt bij de school.

4. Protocol individuele leerlijn

Mocht blijken dat de leerling voor een bepaald vak het programma van de groep niet meer kan volgen, dan kan het zijn dat de leerling een individuele leerlijn krijgt voor dat vak.

De volgende stappen worden hierbij doorlopen:

- Het besluit om een leerling een individuele leerlijn aan te bieden wordt genomen in goed overleg tussen school, externe instantie(zorgteam of Expertis) en de ouders.
- Aan ouders wordt duidelijk kenbaar gemaakt dat de leerling op dit leerstofonderdeel de einddoelen niet zal halen.
- Een verwachting wordt uitgesproken, dit wordt in een handelingsplan opgenomen.
- De rapportage wordt aangepast, op het rapport wordt vermeld dat het cijfer gebaseerd is op de eigen leerlijn van de leerling.
- Er worden toetsbare tussen- en einddoelen geformuleerd.
- De didactische vorderingen worden regelmatig gemeten en vergeleken met de gestelde (tussen)doelen.
- Het emotionele welzijn van de leerling wordt systematisch bewaakt.

Beoordeling menstekening

Het is de bedoeling om in de eerste weken op school de leerling een mens te laten tekenen en deze tekening te bewaren de ll. map. De tekening wordt beoordeeld op een aantal details. Voor elk getekend onderdeel wordt een punt gegeven:

1. lichaam
2. ogen
3. oren
4. mond
5. armen
6. benen
7. neus
8. voeten
9. haar
10. vingers
11. pupillen
12. wenkbrauwen of wimpers
13. schouders
14. hielen
15. ellebooggewricht

Voor ieder onderdeel dat tweedimensionaal getekend is, wordt een extra punt gegeven:

1. armen
2. benen
3. voeten
4. vingers
5. neus
6. lippen

Ieder getekend kledingstuk levert een extra punt op tot een maximum van 3 punten.

Wanneer armen en benen op de juiste plaats aan het lichaam zijn getekend, levert dat steeds een extra punt op.

Het maximale aantal punten is **28**.

Score.

Bepalen van het niveau wanneer het kind 4 jaar is.

1. Zeer laag:	0 punten
2. Laag:	2 – 4 punten
3. Gemiddeld:	5 -10 punten
4. Hoog:	11-15 punten
5. Zeer hoog:	meer dan 15 punten